

Most između ljudi je riječ; I RIJEČ je tijelom postala i nastanila se među nama! Naši mostovi ne postoje zato da prelazimo rijeke nego da povežujemo ljude! Mostar, 27. rujna 2020., XI.(XXIV) god., br. 19/2020.

U SPOMEN FRA BERNARDU MARIĆU (1936. – 2020.)

Hercegovačkom fratra, s ljubavlju. Čovjeku koji je promišljeno govorio i znao što govori, i stajao je iza onog što je govorio i u što je vjerovao. Njegove riječi bile su nalik na nj. Jezgrovite, tečne, misaone, duboko umne, beskompromisne i obvezujuće. Baš kao što je i on sam bio saliven u jedno, čovjek od riječi, druželjubitiv, postojan, snažan, jasnih pogleda i čvrstog stava. Ako se ikoga može s drugim uspoređivati onda bi se za nj moglo reći kako je bio nalik Ivanu, rođaku Kristovu, kojem je, zbog njegova čvrstog stava glava u tamnici bila odrubljena. I fra Bernard je od mladosti svoje čvrsto vjerovao u Boga Istine i u Boga Pravde i zbog toga je bivao odbačen i na svoj način proganjan. Živeći u svojevrsnom progonstvu, 19. 9. 2020. je preminuo i u Grudama 21. 9. pokopan. U svibnju 1936. godine ugledao je svjetlo dana u obitelji Marka i Lucije Marić u Dobriću, župa Mostarski Gradac, na obalama Blata Mostarskoga i na krštenju dobio ime Zarko. Kako je bilo ratno-poratno vrijeme, s obala Blata Mostarskoga zaputio se u svijet, i svoj mali svijet zamijenio je temeljnim školovanjem u Klobuku, gdje je završio Osnovnu školu (1947.). Potom je uslijedila Srednja škola u Ljubuškom, pa Splitu i Visokom. Filozofski studij otpočeo u Visokom i završio u Sarajevu. Franjevački habit preuzeo i obukao '55. u Kraljevskom gradu, Kraljevoj Sutjesci Bosne ponosne o kojoj je uvijek rado i s poštovanjem pričao. Tu je, kako je tada bio običaj, preuzeo fratarsko ime fra BERNARD. Vječne zavjete položio je u Sarajevu '59. g., a potom su uslijedili niži redovi do svećeništva. Svećenikom je postao koncem srpnja '63. u Mostaru, zajedno sa sukolegama: fra Jozom Pejićem, fra Zrinkom Čuvalom i fra Bonifacijem

Barbarićem, koji je na ukopni dan pored odra sukolege predmolio kronicu i Bogu ga preporučivao. Iza ređenja za svećenika prvo njegovo radno mjesto bila mu je naša samostanska franjevačka crkva u Mostaru, gdje smo ga mi tadašnji ministranti i upoznali...

Iz Mostara je otišao u Crnač na dvije godine. Iz Crnača premješten u Ružiče, odakle je već bio na raspolaganju župljanima Gruda, da bi '71. godine i došao u Grude i ostao do '88. g. Potom je prešao u susjednu župu Gorica-Sovići, do početka Domovinskog rata, kad preuzima župu Rakitno i ondje ostaje do 2000. g. Tada opet dolazi u bratstvo fratara i župno zajedništvo sv. Kate u Grudama, gdje ostaje sve do svoje smrti. U franjevačkom bratstvu skromno i Bogu zahvalno proslavio je i svoju Zlatnu misu zajedno sa živućim sukolegama.

Kako je vrijeme dalje odmicalo, sve se više zamjećivalo kako sprema papire na svom radnome stolu, a time i svoj odlazak u vječnost. U svojim komentarima,

a bezbroj ih je u povodu njegove smrti napisano, Gruđani i drugi dragi ljudi živo su svjedočili o životu fra Bernardovu i to je najvjerniji i najistinitiji pokazatelj kako smo u fra Bernardu imali prijatelja i fratara, Božjeg čovjeka i svećenika, koji je uvijek bio dostupan bez radnog vremena i ograničenja. Bio je stup i stožer, vertikala vjernosti Bogu i ljubavi prema svom i našem hercegovačkom vjerničkom puku. U takvom stilu teško da će ga netko nadmašiti. Hvala ti Fratre za sve dobro tvojega života, koje si s ljubavlju činio i učinio. Izručujemo te milosrđu Oca nebeskog, koji će ti po svom obećanju udijeliti mjesto u društvu svojih svetih i vjernih. Pokoj vječni daruj mu Gospodine...

FRAMOST- Misija poveznica baštine franjevačkog zajedništva

Franjevci djeluju na ovim prostorima već osam stoljeća. U zgodno i nezgodno vrijeme žive svoju misiju duhovnosti po primjeru sv. Franje Asiškog, zajedno sa svojim narodom i na taj način su živa sastavnica života s ovdšnjim pukom.

- Cim-sv. Ante | Ilići-sv. Franjo | Rudnik-sv. Barbara | Orlac-sv. Lovre | Smrčenjaci-Gospa Snježna | Vrelo Radobolje-Mala Gospa | Miljkovići-sv. Ivan Krstitelj
- Ul. Treće Cimske bojne b.b. (Dom sv. Ante – Cim), 88000 Mostar, BiH | E-mail: framost.misija@gmail.com
www.framost.com
- Fratar poslužitelj franjevačkog zajedništva i suradnici
Fra Luka Marić, Mob.: 063/311 240
E-mail: lukamarić954@gmail.com i
maric.luka@telemach.ba | (Tel/fax: 036/341 941)

SVETE MISE našeg franjevačkog zajedništva:

- **CIM – sv. Ante:**
Nedjeljom 10:30; utorkom 18:00 i blagdanom
- **RUDNIK – sv. Barbara:**
Nedjeljom 8:00; srijedom 18:00 i blagdanom
- **ILIĆI – sv. Franjo:**
Nedjeljom 9:15; četvrtkom 18:00 i blagdanom
- **VRELO RADOVOLJE – Majka Božja:**
Subotom 17:00 i blagdanom
- **ORLAC – sv. Lovre:**
Subotom 18:00 i blagdanom
- **MILJKOVIĆI – sv. Ivan Krstitelj:**
Nedjeljom 12:00 i blagdanom
- **SMRČENJACI – Gospa Snježna:**
Svakog 5. u mjesecu

U druge dane i vrijeme – po dogovoru i želji vjernika!

Za posjet i opremanje bolesnika fratar je na raspolaganju u svako vrijeme!

Fratar je na usluzi svima koji fratra trebaju: 063-311-240

TU SU JOŠ:

- vjeronauk, ministranti, čitači, crkveno pjevanje
- pohodi i opremanja bolesnih, sprovodi
- ispovijedi, pričesti i drugi sakramenti
- blagoslovi, pobožnosti svetima, krunice
- hodočašća, korisna predavanja
- koncerti, tribine, izložbe i dr.
- Skrb o stanju sakralnih objekata koji su naša franjevačka baština

Čitanje iz Evanđelja po Mateju (Mt 21, 28-32)

U ono vrijeme: Reče Isus glavarima svećeničkim i starješinama narodnim: »Što vam se čini? Čovjek neki imao dva sina. Pride prvomu i reče: 'Sinko, hajde danas na posao u vinograd!' On odgovori: 'Neću!' No poslije se predomisli i ode. Pride i drugomu pa mu reče isto tako. A on odgovori: 'Evo me, gospodararu!' i ne ode. Koji od te dvojice izvrši volju očevu?« Kažu: »Onaj prvi.« Nato će im Isus: »Zaista, kažem vam, carinici i bludnice pretekoše vas u kraljevstvo Božje! Doista, Ivan dođe k vama putem pravednosti i vi mu ne povjerovaste, a carinici mu i bludnice povjeroše. Vi pak, makar to vidjeste, ni kasnije se ne predomisliste da mu poverujete.« *Riječ Gospodnja.*

RIJEČ NA RIJEČ...

O MUČENICI SVETOJ KORONI

Sveta Corona (Korona) kršćanska je mučenica, koja je rođena oko 160. godine u Egiptu, a zbog vjernosti svojoj vjeri u Isusa Krista nakon mučenja umorena je u Siriji. Stoljećima je zaštitnica od svake pošasti i epidemije. Zanimljivo je da je po njoj negdašnji austrougarski novac kruna dobio ime, jer se štuje i kao zaštitnica i čuvarica imanja i blaga. Staru molitvu svetog mučenici Koroni, prevedenu s latinskog, dobro je moliti osobno i zajednički u obitelji svaki dan za dobro svoje i cijeloga svijeta.

MOLITVA SV. KORONI ZA POMOĆ U EPIDEMIJAMA

O, Sveta Korono, mučenice i zagovornice pred Bogom, moli za nas i zaštitni nas u ovoj dolini suza od nevidljivih sila mraka koje po cijelom svijetu siju smrt pod tvojim svetim imenom.

O, Sveta Korono, svjetlosnim prstenom tvoga imena opasano je Sunce, pokreni taj krug svjetlosti neka nas rasvijetli u našim dušama, a posebno da zaštititi i naša tijela od bolesti, od svake opasne zaraze (od koronavirusa). Neka pred Bogom tvojom molitvom nevidljive sile zla budu poražene od silne Božje snage i svjetlosti.

O, Sveta Korono, zaštitnice od svih mogućih epidemija, ti koja već dvije tisuće godina zaustavljaš te opake pošasti i bolesti, pomogni nam i danas u našoj teškoj kušnji.

O, Sveta Korono, skini obruče zla koji su sa svih strana zlokobno pasali cijeli svijet, i ponovno uz Božju pomoć, opasuj cijelo čovječanstvo blistavim prstenom Božje mudrosti i milosti.

O, Sveta Korono, ti koju narod zaziva u velikim nevoljama, pomogni nam svojim zagovorom pred Bogom, da od sve Božje djece ukloniš ovu opakost smrtnu opasnost koja se na nas sve nadvila. Kako danas, tako i u vijekove vjekova. Amen.

JE LI GRIJEH ZBOG KORONE NE IĆI NA MISU??

Sve češće mi se ljudi pravdaju, da ne dolaze na misu zbog – koronavirusa, a neki i upitaju, je li to grijeh? Odavno vidim da se jedan broj naših ljudi odrekao svetih misa „zbog korone“. Istina, od ove pošasti umire se mnogo manje nego gotovo od bilo koje druge, čak i od gripe, ali jer se brzo prenosi po cijelom svijetu i jer nam strahom od nje mediji iz nekih sumnjivih razloga svaki dan peru mozak, postala je i golemoj većini svijeta koji nema ništa s njome, nametnuta opterećujuća svagdašnjica.

Kad su naše svete mise u pitanju, kod jednih koji boluju od neke teže bolesti, strah od zaraze igra ulogu, kod drugih se radi očito o pretjeranom strahu, a ima i trećih kojima je korona samo zgodna isprika da ne dolaze u crkvu i da ne sudjeluju u misijskom i općenito u životu zajednice. U isto vrijeme mnogi od svih nabrojanih žive u kućama i blokovima pa prolaze kuda i moguće zaraženi ljudi, odlaze na posao, u razne kupovine i dućane, toče gorivo po benzinskim crpkama, odlaze na ferije i slično, a što je sigurno sve rizičnije nego otići nedjeljom na misu.

Osim toga, nisam čuo nigdje u našim misijama da se netko zarazio na nedjeljnoj misi, ali jest priličan broj u nekim drugim prigodama, sve do noćnih i drugih druženja ovdje i u domovini. A što se grijeha tiče zbog neodlaska na svetu misu, neka svatko pred Bogom i svojom savješću ocijeni svoje razloge i njihovu težinu te snosi odgovornost. Bilo kako bilo, zdravije i sretnije je živjeti bezbrižno „do volje Božje“, nego lakomisleno i u stalnom strahu zatvoren u svoju puževu kućicu, a uostalom – ni najmanje ne žureći na „vječne pašnjake“ - i umrijeti nije nešto novo ni najnovije! *Fra Šito Ćorić*

LJUDIMA JE NUŽNA POMOĆ Volite kao što je Isus Krist nas volio, a perite ruke kao Pilat!

U svijetu kao i u našim Domovinama, računajući tu jednako RH kao i BiH, pošast koronavirusa nanosi goleme štete. Tako nešto nije zabilježeno u modernoj povijesti. Ova pandemija zahvatila je više od dvije stotine država, postala je prijetnja cijelom čovječanstvu s nesagledivim posljedicama kako životu i zdravlju tako i gospodarstvu. U brojnim državama život i proizvodnja su stali, a ljudi bez posla sve više. To je i naša stvarnost-

Ova kriza svjetskih razmjera vrlo vjerojatno će potrajati i duže od nekoliko mjeseci te će i našem narodu i našim prostorima nanijeti golemu štetu. Potičemo, stoga, sve one koji imaju i mogu neka pogledaju na one oko sebe koji nemaju i ne mogu. Osim toga potičemo i sve one koji mogu neka u svojim malim vrtovima gledaju štošta zasaditi ili posijati, uraditi, kako bi im sutrašnji dan bio sigurniji i donio štošta koristi za svakodnevni život.

Tko ima uši neka čuje, tko ima srce neka razumije! Neka Gospodin vama i vašima uzvrati stotruko za svaku vašu molitvu, svaki post i za svaku pomoć u ovu svrhu.

Pokojnici koje smo ispratili od prošlog broja našeg Listića:

- Mara-Marica Đinkić Vujčić, 1950., ispraćena za Gorance
- Fra Bernard Marić, 1936., pokopan u Grudama
- Jure Džidić, 1930., pokopan u Smrčenjacima
- Karlo Pandža, 1937., ukop u Orlacu

Pokoj vječni daruj im
Gospodine.
Počivali u miru Božjem.
Ožalošćenima iskrena sućut.
(Pokojnici su upisani u Maticu
umrlih našeg Franjevačkog
zajedništva)

OBAVIJEŠTI – DOGAĐANJA U MISIJI FRAMOST

➔ **SVI PROGRAMI** naše MISIJE FRAMOST u našim franjevačkim centrima sv. Ante-Cim, sv. Franjo-llići i sv. Barbara-Rudnik postupno otpočinju poštujući preporuke nadležnih službi koje brinu o zdravlju. Ove godine, uz sve naše dosadašnje aktivnosti, nastavlja se i s učenjem engleskog, njemačkog i, ponovo, talijanskog jezika. Ostajemo povezani u svemu poradi uključenja u željene aktivnosti.

ŽIVOT PIŠE ROMANE: ONI O LJUBAVI U HERCEGOVINI NAJDUŽE TRAJU

Iznimno smo počašćeni još jednom nominacijom HERCEGOVKE koja ulazi u 107. godinu života. Onog oličenja Hercegovačkih žena koje su lomili vjetrovi života, ali su svemu odolijevali i izlazili jači čvrstom vjerom u Isusa Krista. Dr. Goran Adžić nominirao je baku Ilku Pandža koja ima punih 106 godina i kroči ka 107. godini života. Kako pravila izbora "Hercegovka godine" nalažu, da bi baka Ilka bila uvrštena na popis nominiranih, potrebno je bilo dobiti pristanak njezine obitelji, točnije njezina sina Zdravka i nevjeste Štete koji skrbe o njoj.

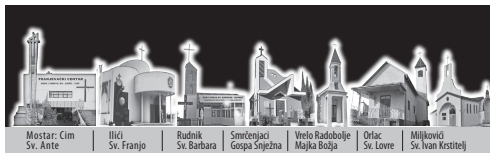
"Dobila sam kontakt telefon od sina bake Ilke od dr. Adžića, koji ju je nominirao, te kontaktirala njenu obitelj tražeći pristanak. Moram napomenuti jednu zaista veliku posebnost koja me oduševila. Naime, dok sam čekala da dobijem broj od obitelji bake Ilke, radosnu vijest kako ćemo imati još jednu baku među nominiranim, radost sam podijelila sa svojim ujakom. Pri spomenu imena bake Ilke moj ujak je s oduševljenjem kazao da zna baku Ilku i da je to bila cura od njegova oca, odnosno mog dje-da. Na spomen toga ostala sam jako iznenađena.

Preplavile su me emocije.

Druga zanimljivost koja se dogodila kad sam pozvala obitelj bake Ilke i nakon što sam se predstavila kažem da sam unuka Ivana Ivke Škegre. U taj čas s druge strane čujem: "Ivke Škegre, pa to je bio momak naše bake". U tom času i ja kažem kako sam to čula od ujaka. Na što je bakina nevjesta dodala "je, je, to je bila ljubav velika".

Vozeći se prema kući puna sjete razmišljala sam, kakve i kolike su te ljubavi bile i kolika im se pažnja pridavala kad se o njima priča nakon skoro 100 godina. I te priče se prenose s generacije na generaciju. Moga djeda više nema, kako bih ga pitala o tomu. Svakako ću nastojati razgovarati s bakom Ilkom da čujem koju mudrost koja će mi oplemeniti život. Mudrost o životu i ljubavi. Život doista piše romane, a oni o ljubavi najduže traju. Ne sumnjam da će podrška baki Ilki biti ogromna što me neopisivo raduje."

Za Hercegovina.in predsjednica Organizacijskog odbora "Hercegovka Godine"- Daniela Škegro

Mostar: Cim Sv. Ante

Ilić: Sv. Franjo

Rudnik: Sv. Barbara

Smrčenjaci: Gospa Sinjehna

Vrlo Radobolje: Majka Božja

Orlac: Sv. Lovre

Mirković: Sv. Ivan Krstitelj

Izdavač: FRAMOST – Misija poveznica baštine ljudi i prostora /interno/ Ulica Treće Cimske bojne b.b., (Dom sv. Ante – Cim); 88000 Mostar; BiH; Tel/Fax: 00387 36 341 941 / E-mail: framost.misija@gmail.com / www.framost.com ID br: 4227940780003 / Žiro račun kod UniCredit bank: 3381302247640454 Poslužitelj Franjevačkog zajedništva: fra Luka Marić, mob.: 063-311-240; E-mail: lukamarić954@gmail.com ili maric.luka@telemach.ba;